

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. — Inserati do 80 pettih vrst à Din 2. do 100 vrst à Din 250 od 100 do 300 vrst à Din 3. večji inserati petti vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inserat davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-34, 31-26 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Sloškičev trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ob prvem sestanku ameriškega kongresa:

Roosevelt o smernicah ameriške politike

V obširni poslanici kongresu je predsednik Roosevelt obrazložil smernice notranje in zunanje politike Zedinjenih držav ter naglasil potrebo solidarnosti demokratskih držav in pospešenega oboroževanja za obrambo miru

WASHINGTON, 5. jan. br. Za včerajšnjo sejo kongresa je vladalo v vsej politični javnosti ogromno zanimanje. Povsod so z napetostjo prizadivali Rooseveltov poslanico Kongresa dvorana je bila že dolgo pred napovedano uro nabito polna. Med občinstvom sta bili tudi Rooseveltova mati in žena, v diplomatski rozi pa zastopniki vseh v Washingtonu akreditiranih poslanikov. Ko je stopil Roosevelt v dvorano, so ga poslanici in občinstvo pozdravili s frenetičnim ploskanjem. Viharno prizvanje so izvzale njegove besede, da se lahko Zedinjene države z lastno silo obranijo vseh nevarnosti, ki jim groze od zunaj. Posebno pozornost je zbulila tudi njegova kritika totalitarnih tendenc, ki se pojavlja tudi v nekaterih ameriških državah. Ob koncu je bil Roosevelt predmet dolgotrajnih ovacij. V svojem govoru, ki je zbulil pozornost vse mednarodne politične javnosti, je Roosevelt med drugim izvajal:

„Pri raznih drugih prilikah sem povorno opozarjal na mednarodno vznemirjenost in poudarjal, da je v takih okoliščinah neobhodno potrebno, da imamo v lastni hiši red in mir. Sedaj, ob priliku otvoritve 76. zasedanja kongresa je potrebno ponovno opomniti na nekatere stvari.“

Vojna, ki je grozila, da bo s svojim plamenom zajela ves svet, je preprečena, toda s tem je postalo še bolj jasno, da mir ni zagotovljen. Povsod okoli nas bosne gospodarskem polju. Povsod okoli nas se povečava morilno oboroževanje tako v vojaškem kakor tudi v gospodarskem pogledu. Povsod okoli nas se pojavlja grožnje in nova izvajanja, vojska v gospodarsku. Zunanji viharji neposredno ogrožajo tri ustanove, ki so bile vedno neobhodno potrebne za Američane: vera, demokracija in dobra volja med narodi. V moderni civilizaciji se te tri ustanove med seboj dopolnjujejo. Ko je bila napadena svoboda religije, je napad prihajal od nasprotnikov demokratskih držav. Tam, kjer je mesto demokracije nastalo nekaj drugega, je izginil duh svobodne veroizpovedi, tam pa, kjer sta religija in demokracija ustvarjali dobro voljo ter prinesli razumnost v mednarodne odnose, je bila odprta pot za odstranitev nasilja. Družbeni red, ki potiskajo religijo, demokracijo ali dobro voljo med narodi v ozadje, se ne more spraviti v sklad z ideali miru. USA zavrača tak red ter ohranja svojo staro vero. Prihaja čas, ko se morejo tudi človeške stvari pravljati na obrambo ne samo svojih domov, pač tudi na obrambo načela vere in človečanstva, na katerem je zgrajena njihova cerkev, njihova vladavina in njihova prava civilizacije.“

Da bi rešili eno teh ustanov, se mora duhovno pripraviti za rešitev vseh Vemo, kaj bi se moglo zgoditi nam v Zedinjenih državah, če bi nove filozofije o sili zajele druge celine in prodrli tudi na naš kontinent Nič manj kot ostali narodi se niti mi ne moremo izogniti, da nas ne bi obkolili sovražniki naše dobre volje in naše človekoljubnosti. Na tej zemeljski položbi namерavamo zvesti svojim idealom sodelovati v obrambi miru pred komurkoli. Naš narod in naša gospodarska sredstva nam dajejo jamstvo, da zagotovimo to obrambo. Tega ni treba razumeti tako, kakor da ameriške republike žele, da se oddalje od držav na ostalih kontinentih. To ne pomeni: Amerika proti ostalemu delu sveta! Stojimo na stališču svojega zgodovinskega poslanstva, da se posvetujemo z vsemi ostalimi narodi z namenom, da se končajo napadni nameni, da se ustavi tekmovanje v oboroževanju in da se obnovi trgovina.“

Toda svet je postal tako majhen, a orožje za boj tako hitro, da niti en narod ne more biti varen in ne more obrdrati po svoji volji miru tako dolgo, dokler kaka močna država ni za to, da bi reševala spore za zeleno mizo. Cé katerkoli vlada preti z vojno ter vztraja pri politiki nasilja, nudi obrambno orožje edino varnost. Mi smo se v svojih mednarodnih odnoseh iz preteklosti naučili, da one svetovne demokratične države, ki pazio, da se pogodbe ne kršijo, v odnosih z drugimi narodi ne morejo biti ravnodušne, če se uvede mednarodna brezpravnost. Najmanj, kar moremo in kar tudi bomo storili, je to, da se bomo izognili vsaki akciji ali poskusu, ki gre za tem, da bi podpirali napadalca. Možnost napada se v mnogoch zmanjša s tem, da se pripravi dobra obramba.

Roosevelt je zatem izjavil, da so svetovni dogodki, ki so se vrstili od leta 1931 dalje prinesli vsem mnogo skušanj, a so vse tudi razočarali. Pristavil je še to, da bo čez nekaj dni poslat kongresu posebno poslanico, v kateri bo predlagal, da se podvzamejo potrebni ukrepi za obrambo. Zatem pa je nadaljeval:

„Močne Zedinjene države bi mogle prasti. Če ne bi bile pripravljene na nenečen napad. Pa celo tudi dobra oborožitev

in dobro organizirani narod more s strogo vojaškega stališča doživeti poraz, če nima zaupanja vase in če ga ogrožajo razredni boji in nesoglasja med kapitalisti in devalci.“

Če bi kaka druga oblika vladavine ustvarila enotno fronto za napad na demokracijo, bi ta napad moral naleteti na odpor zedinjenih demokratičnih držav. Takšna demokracija more in mora obstojati v Zedinjenih ameriških državah. Ustvarili smo v ameriškem narodu zavest o njegovih medsebojnih odnosih in o njegovih medsebojnih odvisnosti. Ameriški narodi imajo smisel za skupno usodo in za splošne potrebe vsakega posameznika. Razlike v zemljepisnem položaju, razlike v plemenu in veri ne ovirajo več osnovnega soglasja narodov v misli in delu.“

Roosevelt se je nato bavil z raznimi notranjopolitičnimi vprašanji in končal z besedami: „Ce je vprašanje rešitve brezposelnosti in vprašanje pridobitve kapitala pogoj za ohranitev naše svobode, se nam ni treba ničesar batiti. Pri neki priliki sem omenil, da se je sedanjih ameriških naraščajo sprijaznil s usodo. To moje prerokovane se zdaj izpoljuje. Nam je bilo dano več, a več se tudi od nas zahteva.“

Odmev v ameriški javnosti

WASHINGTON, 5. jan. e. Govor predsednika Roosevelta v kongresu je napravil velik vtis v političnih krogih v vsej ameriški javnosti. Senator Pitman, predsednik odbora za zunanje stvari, je v odboru

izjavil, da se popolnoma strinja z zunanjim politiko, ki jo je označil Roosevelt v svojem govoru. Verjamem — je rekel Pitman, — da je volja Amerike, da uporabi moralne, finančne in trgovske ukrepe proti krišteljnikom pogodb. Narodni poslanec Sirovich, navdušen pristaš Rooseveltove politike, je izjavil, da je Roosevelt govoril tako kakor je bil govor na Beli gori. Večje število politikov, med njimi tudi senator Willer, smatrajo, da bo govor Rooseveltata postal eden nepozabnih dokumentov ameriške nacije. Splošno mnenje je, da je Roosevelt s svojim govorom tudi prevabil vso odgovornost na kongres, če ta ne bo izglasoval potrebnih kreditov za pomoč nezaposlenemu delavstvu, ki bo odločalo pri prihodnjih volitvah.

izjavil, da se popolnoma strinja z zunanjim politiko, ki jo je označil Roosevelt v svojem govoru. Verjamem — je rekel Pitman, — da je volja Amerike, da uporabi moralne, finančne in trgovske ukrepe proti krišteljnikom pogodb. Narodni poslanec Sirovich, navdušen pristaš Rooseveltove politike, je izjavil, da je Roosevelt govoril tako kakor je bil govor na Beli gori. Večje število politikov, med njimi tudi senator Willer, smatrajo, da bo govor Rooseveltata postal eden nepozabnih dokumentov ameriške nacije. Splošno mnenje je, da je Roosevelt s svojim govorom tudi prevabil vso odgovornost na kongres, če ta ne bo izglasoval potrebnih kreditov za pomoč nezaposlenemu delavstvu, ki bo odločalo pri prihodnjih volitvah.

Vtis v Londonu

LONDON, 5. jan. AA. Včerajšnji veliki govor predsednika Roosevelta v ameriškem kongresu je glavni predmet komentarjev današnjih angleških dnevnikov. Vsi listi izglasajo, da je Rooseveltov govor izredno važen. »Times« trdi, da je zunanjina politika Rooseveltata okreplila tudi njegovo notranjino politiko. »Daily Mail« opozarja svoje citalec naj ne komentirajo preveč podrobno Rooseveltove besede. Njegov govor vsebuje veliko besed v prid Velike Britanije. toda treba je imeti na umu, da Amerika in Amerikanci nikoli ne bodo med v polni merti razumeti stališča Velike Britanije.

V Berlinu odklanjajo

BERLIN, 5. jan. AA. Današnji tisk komentira izčrpno včerajšnjo Rooseveltovo

poslanico kongresu. Vsi nemški listi odločno odklanjajo Rooseveltov izjave glede avtoritarnih držav. »Berliner Börsen Zeitung« pravi, da je Washington suženjsko odvisen od židovskih krogov, finančnih magnatov Wallstreeta in ciljev svetovnega židovstva, katerih stotine in tisoč predstavnikov sedijo v vseh važnih institucijah Zedinjenih držav. Drugi moment, ki je vplival na Rooseveltov govor, je vedenje večja opozicija, ki nastaja v Zedinjenih državah in celo v Rooseveltovi lastni stranki proti njemu, ki bi želel tretji biti izvoljen za predsednika Zedinjenih držav. Ta njezina želja je istočasno tretji glavni motiv njegovega napada na avtoritativne države. »Völkischer Beobachter« pravi, da Franklin Roosevelt lahko pripoveduje svojim državljanom kolikor hoče o dozdevni nesvobodi v Srednji Evropi. Dejstvo je, da narodi v Srednji Evropi živijo v miru ter delajo in napredujejo medtem, da Roosevelt v 6 letih svojega predsedovanja ni mogel rešiti svoje države pred bičem brezposelnosti in židovskega kapitalizma. »Hamburger Fremdenblatt« vzpojajo poslanico Hitlerja v Roosevelteta ter naglaša, da je na eni strani skromnost Slovencev, ki je dosegel prave uspehe, na drugi strani pa ponos načelnega demokrata, na eni strani prava ljubezen prvega narodnega voditelja, na drugi strani pa sovraštvo nepraviljivega ideologa. »Essener National Zeitung« naglaša v svojem komentarju, da so odgovorni voditelji naroda in politiki v zapadnih državah poskušali ohraniti v svojih izjavah trezno smer, medtem, ko se je vodja severnoameriške demokracije izkazal s svojo nepopustljivo ostro in vojaško propagando.

Franklin Roosevelt

predsednik Zedinjenih držav, ki je včeraj s svojo poslanico kongresu zbulil pozornost vsega sveta

Norman Montague v Berlinu

BERLIN, 5. jan. e. Danes dospe v Berlin guverner angleške Narodne banke Norman Montague. V Berlinu temu obisku prispevajo povsem zasebni značaj. Poudarjajo, da predhaja guverner na dnevne obiske državljank, ki direktorji nemške državne banke dr. Schacht, ker bo boter pri krstu njegove vnučinke. Iz Berlina bo Norman odpotoval v Basel na sejo banke za mednarodna platična.

LONDON, 5. jan. e. »Ewening Standard« poroča, da bosta Norman in Schacht v primeru, da bodo nujni razgovori uspešno zaključeni, sprejeta pri Hitlerju v Berchtesgadenu.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD z dne 5. I. 1939

Kranjska gora 810 m: —16, jasno, 90 cm snega, pršič, sankališče uporabno, Mojstrana 650 m: —13, jasno, 10 cm pršica, 50 podlage, Bleč 510 m: —8, jasno, 50 cm snega, osrejen, Bohinj »Zlatorog« 530 m: —4, delno oblačno, 90 cm snega, osrejen, Dom na Komni 1520 m: —7, delno oblačno, 50 cm pršica, 200 cm podlage, Uskovnica 1155 m: —5, oblačno, 20 cm pršica, 90 cm podlage, Jezerce 890 m: —16, jasno, 25 cm pršica, 50 cm podlage, mirno, Dom na Kravcu 1700 m: —5, jasno, 25 cm pršica, 90 cm podlage, Škofja Loka 350 m: —7, delno oblačno, 31 cm snega, osrejen, Polževo 620 m: —3, jasno, 45 cm snega, osrejen, Sodražica: —8, jasno, 42 cm snega, pršič, mirno, Celjska koča 650 m: —3, oblačno, 40 cm snega, juzen, Mrzlica 1119 m: —5, jasno, 40 cm snega, pršič, mirno, Mozirška koča 1444 m: —3, oblačno, 90 cm snega, juzen, na severnih legah pršič, Mariborska koča in Pohorski dom 1030 m: —7, jasno, 30 cm pršica, 20 cm podlage, Ruška koča 1249 m: —8, jasno, 30 cm pršica, 25 cm podlage, vetrovno, Klopni vrh 1269 m: —8, jasno, 25 cm pršica, 30 cm podlage, mirno, Senjorjev dom 1522 m: —12, jasno, 40 cm pršica, 50 podlage, Koča na Kremžarjevem vrhu 1161 m: —8, oblačno, 50 cm snega, osrejen, Ribnica na Pohorju 715 m: —10, jasno, 20 cm pršica, 20 cm podlage, 25 cm pršica, 30 cm podlage, 6 cm snega, na severnih legah pršič, Peča 1654 m: —8, jasno, 100 cm snega, pršič, Rimski vrcle 530 m: —6, jasno, 5 cm pršica, 40 cm podlage, Koča na Boču 980 m: —4, oblačno, 30 cm snega, osrejen.

4. I. 1939

Gorjuče 1000 m: —6, delno oblačno, 80 cm snega, pršič, Rakitna 789 m: —5, jasno, 36 cm snega, juzen, Nova vas-Blokje: —5, zelo oblačno, 46 cm snega, pršič, Pohorska cesta vozna z verigami do žage.

Borzna poročila.

Curih, 5. jan. Beograd 10.—, Pariz 11.62, London 20.53, Newyork 442.75, Bruselj 74.65, Milan 23.28, Amsterdam 240.62, Berlin 177.50, Praga 15.175, Varšava 83.75, Bucaresta 3.25.

Spominjajte se v zimski malih pevcev!

Solidarnost balkanskih držav

Turški zunanji minister o pomenu sporazuma z Bolgarijo

ANKARA, 5. jan. AA. Velika narodna skupščina je odobrila solunski sporazum, sklenjen med Bolgarijo in državami Balkanskega sporazuma. Ob tej priliki je minister zunanjih zadev naglasil veliki pomemnega sporazuma, ki ukinja vojaške odredbe neuyillske pogodbe. Balkanske države, ki tvorijo geografsko enoto, so pokazale s tem sporazumom svojo voljo do miru in zunanjemu ter ne zahtevajo nič drugega, kakor to, da balkanski narodi lahko živijo v miru ter v miru delajo in ustvarjajo. Turška diplomacija je razvila veliko akcijo za zaključitev tega sporazuma, kar so ugotovili tudi vse naši prijatelji.

prvih dni obstaja politiko, ki ima za cilj zavarovanje pogojev za mirno življenje, smatra solunski sporazum ne samo kot izrazje balkanskih narodov, temveč kot akt, ki je popolnoma v skladu s principi turške republike. Na kraju svojega ekspozitija je minister zunanjih zadev dejal, da je same za ta sporazum bilo zasajeno že v Ankari o priliki prve seje sveta balkanskega sporazuma. Turška diplomacija je razvila veliko akcijo za zaključitev tega sporazuma, kar so ugotovili tudi vse naši prijatelji.

Vsa Francija z veseljem spremlja etape vojaškega triumfalnega potovanja ter je z nenavadnimi simpatijami poslušala govor tuniškega beja, ter vse one aklamacije, ki vas spremljajo na potu. V teh manifestacijah vidimo nov dokaz nezljomljive volje tuniškega naroda, da tudi nadalje ostane eden izmed stebrov francoske domovine.

Beck obišče danes Hitlerja

Nemško tolmačenje odnosa z Poljsko

BERLIN, 5. jan. e. Poljski zunanji minister Beck je senci odstopoval iz Monte Carlo in racunajo, da bo danes ob 11. določeni prispev v Monakovo. Z nemške slu

